

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Fout afbreken navelstreng levensbedreigend voor pasgeboren kalf

Navelbloeding

Een melkveehouder uit mijn praktijk nam recent contact met me op over een pasgeboren kalf. Het kalf was nog maar twaalf uur oud en zijn toestand ging zienderogen achteruit. Bij de geboorte lag het kalf in stuit. Omdat de koe door de verkeerde ligging van het kalf amper een opening in het bekken had, had de veehouder het geboortekanaal voor het kalven eerst zorgvuldig opgerekt. Vervolgens was het kalf met een beperkte trekkracht ter wereld gebracht. Het kalf leefde en gaf in eerste instantie een gezonde indruk.

Bij het drinken van de tweede fles biest gaf het kalf een slappere indruk. De veehouder had een klein beetje doorsijpelend bloed uit de navel gezien en had daarom besloten mij te bellen. Toen ik arriveerde, bleek het kalf stervende. Het kalf was erg suf en de slijmvliezen waren bleek. Niets kon het jonge dier nog redden.

Om de precieze oorzaak te achterhalen werd een autopsie op het dode kalf uitgevoerd. Bij onderzoek van de buikholte zag ik één groot bloedstolsel in de buik. Midden in de bloedklonter bevonden zich de navelslagaders, die op de juiste plaats afgescheurd waren. De autopsie bevestigde het vermoeden van een inwendige navelbloeding doordat de navelslagaders onvoldoende waren afgesloten. Dit had de veehouder niet kunnen voorkomen.

De encyclopedie **Intra-abdominale verbloeding**

Door het afscheuren van de navelstreng is er geen verbinding meer van het kalf met de moeder tijdens de geboorte. De navelstreng scheurt door trekkracht af.

In de navel zitten twee aders, twee slagaders en een urachuskanaal dat in verbinding staat met de blaas. Bij het uitdrijven van het kalf en het breken van de navel trekken de slagaders tot ver in de buikholte terug. De aders blijven met een afgebroken uiteinde vastliggen in de navel. Wat uitwendig overblijft, is de navelschede: een vlies van ongeveer tien centimeter, dat na de geboorte opdroogt en zo de navel afsluit.

Bij een normaal geboorteproses scheurt de navelstreng zo dat het uitwendige vlies geen stompen van de navelleidingen meer bevat. Wanneer dit wel gebeurt, is er een groter risico op infectie. Navelbloedingen treden op bij

onvoldoende samentrekken en afsluiten van de navelbloedvaten. Dit kan onder meer gebeuren bij fout afscheuren van de navelstreng. Soms liggen stollingsstoornissen aan de basis. Deze stoornissen zijn aangeboren of het gevolg van voedingstekorten of vergiftiging van het moederdier. Een uitwendige bloeding is niet altijd zichtbaar, want in sommige gevallen kan de bloeding zich in de buik voordoen.

Bij stuitligging breekt de navel gemakkelijker op een foute plaats af. Maatregelen als het geduldig oprekken van het geboortekanaal voor extractie van het kalf, niet te snel maar geleidelijk trekken, helpen om onjuist afbreken van de navelstreng en mogelijke navelbloedingen te voorkomen.

Onvoldoende afsluiten van gepast afgebroken bloedvaten, zoals bij het beschreven geval, is niet te voorkomen. Kalveren met een navelbloeding zijn suf, ademen versneld, de temperatuur is verlaagd en de slijmvliezen ogen bleek. In sommige gevallen zijn uitwendige tekenen van een bloeding waarneembaar en moet de navel afgebonden worden. Het is raadzaam om in dat geval de dierenarts te raadplegen.

